

[Gerda Møller.]

og selvejende institutioner med egen bestyrelse, som repræsenterer de private kredse, der hidtil har stået bag dem, men indsende budget og få økonomisk dækning for udgifterne fra staten. Men så må de også, om jeg så må sige, finde sig i, at staten får indsigt i eller indseende med de dispositioner, de foretager. Til gengæld falder på denne måde studieafgiften bort, og der gøres efter min mening ikke så stort et anslag mod seminariets selvstændighed.

Med de bemærkninger, jeg her er fremkommet med, vil jeg på det konservative folkepartis vegne tilsige forslaget en velvillig behandling i udvalget.

Robert Christensen: Årsagerne til fremsættelse af dette forslag til folketingsbeslutning er vel flere; det kan være, der er lidt partitaktik i det. Men hovedårsagen er vel, at vi her i landet har visse uddannelsesformer, som overalt er fuldstændig gratis for de studerende, mens der for andre uddannelsesformer, f. eks. lærerseminarierne, er to slags: statsseminarier, der er uden afgift, og private seminarier, der er med afgift. Jeg husker, at vi, da vi behandlede den nye læreruddannelseslov, var inde på afgiftsproblemet; vi var klar over, at det var vanskeligt at løse, og vi kunne på det tidspunkt ikke finde nogen løsning. Derudover har vi så børnehaves- og fritidshjemsseminarierne, som alle er private, og hvor der alle steder betales en afgift.

Der er ikke nogen tvivl om, at det er uheldigt, at vi har uddannelsessteder, der er gratis, og uddannelsessteder, hvor der betales afgift. Det er partiet venstres princip, at al uddannelse må være gratis. Men der er et men ved det, for vi har nogle uddannelsesinstitutioner, der er private, og nogle af dem har et særpræg. Hvis de studerende derfor kan vælge disse institutioner frit, må de vel vælge dem, fordi de har dette særpræg, og så er det også rimeligt, at de betaler et beløb derfor — men

selvfølgelig ikke så stort et beløb, at det giver social slagside i tilgangen til dette studium.

Imidlertid er det sådan i dag, at dette med at vælge frit i nogen grad er illusorisk på grund af pladsmangelen, så vi kan vel ikke sige, at alle frit har valgt det seminarium, de går på — med eller uden afgifter. Dertil kommer det uheldige, at der er den store forskel i afgifterne, og at afgifterne er steget, fordi institutionernes udgifter er steget; dermed er også forskellen i det, eleverne må betale, steget. Ministeren nævnte, at afgiften varierer fra 700 kr. og op til over 2.000 kr. Staten yder ganske vist et tilskud til delvis dækning af disse studieafgifter, og man kunne måske mene, at den letteste måde at løse problemet på var at sætte dette tilskud op. Men det er det ikke, for hvis vi sætter det op, sådan at det dækker ved alle institutioner, giver det overdækning hos nogle institutioner, fordi afgifterne er så forskellige. Man kunne måske også bare lade staten overtage det, men så nemt er det heller ikke. Det ligger jo sådan, at de private institutioner afholder deres udgifter eller i hvert fald en væsentlig del af dem, og bagefter trækker de efter gældende lov automatisk visse tilskud af statskassen, mens de statslige institutioner derimod skal have en bevilling, før de afholder udgifterne. Hvis vi derfor skal gå den nævnte vej, kan jeg ikke se andet, end at så er det nødvendigt, at vi også får en vis indsigt med de udgifter, de private institutioner afholder, og hvis disse ikke ønsker det, må de finde sig i, at de ikke kan få 100 pct.s dækning.

Ministerens nævnte i sin redegørelse her i dag, at vi meget snart får et forslag til ny lov om tilskud til alle de private undervisningsinstitutioner, og derfor er denne behandling i dag sådan set overflødig; den er lige ved at være et forskud på behandlingen af tilskudslovsforslaget, der snart kommer. Jeg ved ikke, om denne tilskudslov kan nedbringe alle afgifter, bringe dem ud af verden eller udligne forskellen i de